

SE PA RA TA

de festa major
de SANT JOAN
Les Roquetes del Garraf

AUTOR

Juan García

45
ANYS
del Ball de cintes

EM PRESENTO

Soc un dels primers balls de les Roquetes juntament amb altres amics meus com el ball de bastons i el ball de pastorets. I, amb molt d'orgull puc dir que soc el primer ball de cintes presents a la comarca del Garraf.

D'arreu el territori, soc el primer ball de cintes que ballo a ritme de grallers i timbals enlloc de la típica cobla.

Al meu vestuari predomina el color blanc amb diferents elements decoratius que em complementen i em fan únic.

Des d'aquell 23 de juny de 1973 ja ha passat temps, i encara mantinc el desig de complir molts més anys!

Visca el ball de les cintes!!

**Visca totes i tots els que ballen,
han ballat i ballaran el Ball de Cintes de les Roquetes!!!**

Visca les Roquetes del Garraf i la seva Festa Major!!!

I JA TINC 45 ANYS 2018

Fa 45 anys naixia el Ball de Cintes acompanyat de dos balls més, els primers balls del nostre poble: el Ball de Bastons i el Ball de Pastorets. Per conèixer els detalls d'aquesta història ens hem de transportar a l'any 1973. L'existència de les primeres colles dels balls populars a la població de les Roquetes, estan lligades directament, a la creació de la primera Festa Major, celebrada per Sant Joan de l'any 1973.

Per aquelles dates, les Roquetes era una població de nova creació, sorgida a mitjans dels anys seixanta amb mancances de serveis públics i infraestructures bàsiques. Entre els seus habitants hi havia un sentiment reivindicatiu i de protesta molt fort, lligat a la recerca d'una identitat pròpia com a poble. Gràcies a la tenacitat i la voluntat d'un grup de joves i d'alguns veïns i veïnes, es perfila la que seria la primera Festa Major de les Roquetes l'any 1973. La Festa Major hauria de servir, com un element aglutinador més, per ajudar a establir una relació sociocultural i festiva entre els seus habitants.

Conjuntament amb la visió d'organitzar la primera Festa Major, s'incorpora la idea de preparar colles de balls populars propis, reforçant el sentiment d'identitat de poble: **el Ball de Bastons, el Ball dels Pastorets i el Ball de Cintes...** El Ball de Cintes mereix una dedicació ben especial: **som el primer poble de la comarca del Garraf i de Catalunya de treure el ball de cintes al carrer**, el podem considerar com a original del nostre poble, ja que va ser a les Roquetes on es va fer l'adaptació de dansa d'esbart a ball popular, amb tant d'èxit que amb el temps es va exportar a la resta de pobles veïns: Vilanova i la Geltrú, Sitges, Sant Pere de Ribes, Castelldefels, Cubelles, Vendrell... Comencem, doncs a conèixer la història del Ball de Cintes.

*Ball de Bastons,
Ball de Pastorets,
Ball de Cintes;
Plaça Llobregat
any 1973*

*Fotografia cedida per l'arxiu
Municipal de Sant Pere de Ribes;
Col·lecció Jesús Santacana*

Per formar la primera colla de Ball de Cintes, és cabdal, la **Maria Àngels Sant Miguel**, professora de la Llar d'infants "Els Tres Pins" i membre de l'Associació Feminista de Vilanova i la Geltrú, que compta amb l'ajut de la **Maria Rosa Gallego i la Teresa Rosich**.

A la Maria Àngels sempre li havia agradat molt ballar, i aprofitant que a l'Associació Feminista tenien com a veïns el grup de "Coros y Danzas de Vilanova i la Geltrú", del seu repertori va triar el Ball de Cintes de les Prespes per portar-lo a ensenyar a les Roquetes. És un ball que prové del Ball de les Gitanes i va pensar que seria més ben acceptat que no pas un altre al nostre poble, pel fet de tenir una població provinent majoritàriament de la migració.

El Ball de Cintes es caracteritza per ser **un ball alegre i molt mogut**, que incorpora una jota molt semblant als balls de gitanes actuals. Va comptar amb l'ajut incondicional de **Don Jaime**, professor de l'últim curs de l'EGB a les Roquetes, que va convèncer els seus alumnes per formar una colla pròpia.

El Ball de Cintes és originari de la població de Les Prespes (La Garrotxa), on es balla amb música de cobla.

Originàriament, el ball de cintes està lligat als ancestrals balls celtes que es ballaven amb panderores i cintes cap al mes de maig al voltant d'un arbre, "l'Arbre de Maig", ja que es celebrava el

despertar de l'os. Es donava la ben-vinguda a la primavera, representant l'esclat dels fruits a l'arbre traient-se de sobre la letargia de l'hivern, tot donant gràcies als déus per la nova estació plena de vida i esperança.

La mateixa esperança que es reconeixia en tots els habitants de les Roquetes, un poble que, aleshores naixia com els fruit de "l'Arbre de Maig". Uns fruits que ballen "la Jota" per espolsar-se la terra dels peus i que s'entortolliguen al braç de l'arbre. A la fi, el ball de cintes era la millor representació de la jove i esclatant a la població de les Roquetes.

Havia de ser el nostre, un ball de cintes diferent, unes cintes vives, un cinturó ample amb una munió de cintes de vius i variats colors que pengessin per damunt de la faldilla. La roba era propietat de la Comissió de Festes, que van fer donació dels vestits tallats a les noies de la colla. Elles mateixes recorden que els van cosir i van comprar espadenyes vermelles per acabar de completar el vestuari.

Ball de Cintes de Les Prespes (La Garrotxa)

El vestit blanc representava la llum del mar. Aquest color, però, els va semblar pobre a la colla, i per això més endavant, es van afegir unes flors blaves i vermelles que s'alternaven a la faldilla, per acompanyar les cintes i donar-li més vistositat encara. Al començament, assajaven tres cops per setmana en sortir de classe als baixos de l'antiga església de les Roquetes. La Maria Àngels va ser qui va ensenyar el ball que havia après a "Coros y Danzas de Vilanova" amb l'ajut del Joaquim Bau i la Maria Paños. La Maria Àngels, fou oficialment la primera cap de colla del Ball de Cintes de les Roquetes, i va ser l'encarregada de què el dia 23 de juny de 1973 les components de la colla ballessin per trenar les cintes per primera vegada a la història del municipi i de la comarca del Garraf acompanyades per les gralles i timbals de l'Escola de Grallers de Sitges, a sobre d'un escenari que un grup de guixaires van muntar a la Plaça Llobregat amb taulons de fusta.

El ball estava preparat com un ball parat en exhibició, va ser per iniciativa de les noies que va sortir en cercavila ballant la jota caminant i totes van quedar ben sorpreses, ja que mai l'havien assajat! Tot va ser completament espontani!

L'any 1974, aquella primera colla de ball de cintes, va aprendre a més a ballar i formar el Ball de Les Bolangeres, però Don Jaime comptava també amb els seus alumnes del últim curs per continuar mantenint el Ball de Cintes en actiu.

I va ser aquesta segona colla de cintes que va ser convidada a la Festa Major de Vilanova i la Geltrú ja que, per aquella època el nostre poble veí hi tenia mancaça de balls populars.

Lunes, día 5

FESTIVIDAD DE LA SANTISIMA VIRGEN DE LAS NIEVES

A las 8 de la mañana, los Grallers acompañantes de los Bailes Populares, efectuarán su recorrido interpretando las clásicas «Matinades».

Sobre las 9 efectuarán su llegada los Castellers «Nens del Vendrell» y pasacalle por la Banda de Música de la Policía Armada.

A las 10'15, saldrá de la Casa Consistorial la Comitiva de Autoridades y Corporación Municipal, que se dirigirá a la Casa Arcipresbital y de allí a la Parroquia de San Antonio Abad para asistir a la Misa concelebrada. La comitiva irá precedida por la totalidad de bailes populares, folklóricos y Bandas de Música.

A la salida de la Misa concelebrada, sobre las 12 horas, la comitiva regresará a la Casa Consistorial, desde cuyos balcones las Autoridades presentarán la espectacular y tradicional Exhibición de Bailes Populares, en la que tomarán parte las dos parejas de Gigantes, Mulassas, Drach, Ball de Diables de Vilanova y Grupos de Las Roquetes, compuestos de Ball de cintas, Pastorets y Bastons de Vilanova, todos acompañados de los Grupos de Grallers de las Escuelas de Sitges y Villanueva, Grupo de Coros y Danzas de la Sección Femenina del Movimiento con el Ball de Gitanes y Ball de Bastons, recientemente galardonado con el primer premio del Concurso Provincial, cuya exhibición culminará con la actuación de los Castellers «Bordegassos de Vilanova» y «Nens del Vendrell», que levantarán sus atrevidas torres humanas.

A las 14, costada por la Comisión de Festejos, como es costumbre, se servirá una comida extraordinaria en los centros benéficos de la Ciudad.

AC Garraf - Diari de Vilanova (Vilanova i la Geltrú) 03/08/1974. Pàgina 37

Entre la colla del Ball de Cintes i les colles del Ball de Bastons hi havia una relació molt especial per la similitud d'edat. S'ajudaven per col·laborar mútuament i van realitzar un munt de sortides conjuntament com ara la inauguració de l'Europrix a Vilanova i la Geltrú l'any 1974, dins dels actes del "III Aplec Sardanista del Garraf".

Plaça de la Vila, Vilanova i la Geltrú 1974

El Ball de Cintes de les Roquetes va ser convidat a la Festa Major de Sant Pau a Sant Pere de Ribes, i a més a Sitges, Viladellops, la Llacuna... Sortides que representaven passar fora de casa tot el dia, acompanyades sempre pels bastoners. Participar a la colla de cintes era un regal de llibertat, tan limitada, llavors, per la situació política de l'època... i dels pares.

VILLANUEVA Y GELTRÚ

16 de Octubre de 1974

PROGRAMA DE ACTOS

con motivo de la inauguración de

europRIX

los almacenes de Villanueva y la comarca

SABADO, 26

A las 16 horas, gran exhibición de las Majorettes de Barcelona frente a los almacenes.

DOMINGO, 27

Mañana y tarde

III Aplec de la Sardana

3 cobles:
Principal de Casa de la Selva
Popular
Reus

A las 20 horas
Gran exhibición castellera

AC Garraf - Diari de Vilanova (Vilanova i la Geltrú) 26/10/1974.

Editado por la Red Catalana de Prensa
SABADO, 26 DE OCTUBRE DE 1974

Mañana III Aplec Sardanista del Garraf

Todo a punto ya para la celebración de esta destacada manifestación folclórica que mañana reunirá a tres cobles: Principal de Casa de la Selva, Reus y Popular, las cuales amenizarán, durante todo el día la jornada sardanista que, brega, decrílo, constituye un orgullo para la ciudad.

Por la mañana, a las 9 horas, tendrá efecto en el local social de la Obra Sardanista "Danzantes Vilanovins", organizadora de todas las ediciones del aplec, la entrega del "Premi a la Constancia 1974", otorgado por la Obra a las sardanistas Montserrat Raventos Alberti (senior) y a Rosa M. Carreras Amel (infantes). Seguidamente se procederá a la entrega de pergamino a los nuevos "danzaires" de las "colles".

A las 10 horas se iniciará propiamente el Aplec de la Sardana que tendrá lugar en la Rambla del Caudillo frente a los nuevos almacenes Europeix, patrocinadores de esta manifestación amenizada por las cobles Principio de Casa y Reus, a las que por la tarde se sumará la Popular.

En su transcurso será presentada la nueva colla local "Encara hi som", constituida recientemente y formada por matrimonios, a la que acompañarán 10 conocidas colles invitadas que bailarán la sardana de "L'himent" que en esta ocasión será la titulada "Rocat de Primavera". También está prevista la actuación de los grupos "Ball de Bastons", "Ball de Cintes" y "Ball de Gitanes", etc. pertenecientes a la barriada de Las Roquetas.

A las 14 horas se iniciará una pausa para el descanso y recuperación de fuerzas, reanudándose a las 16 horas para terminar a las 9 de la noche.

Cabe resaltar la activa labor de Danzaires Vilanovins para llevar a feliz término esta local fiesta sardanista, así como la colaboración de nuestro Ayuntamiento y el patrocinio de la firma Euro-Prix.

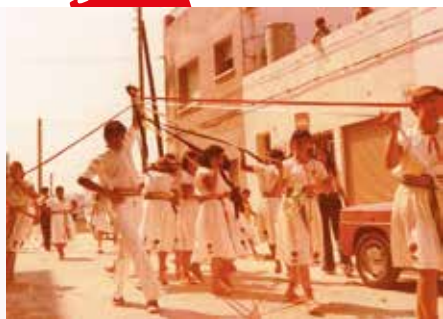
No queremos dejarnos en el tintero los actos de tipo cultural que se han incluido: II Concurso de Expresión Artística, Fotografía, Farsa en verso y prosa y dibujo rápido.

AC Garraf- Diari de Vilanova (Vilanova i la Geltrú) 26/10/1974

Al finals del anys setanta, l'arribada de l'etapa de la democràcia i de les primeres eleccions, va provocar una manera diferent de pensar i participar en la vida social. Amb la llibertat apareixen noves associacions, es van impulsar i afavorir tot tipus de moviments socials adreçats a fomentar la cultura popular i tradicional. Les Roquetes no va ser una excepció a aquestes iniciatives, tot i la dificultat per la manca total d'entitats i relacions associatives que haurien estat del tot necessàries per poder arribar abans, a la fita de desenvolupar la cultura popular.

No va ser fins l'any 1982 quan neix la primera colla infantil de ball de cintes amb un nou disseny de vestuari: faldilla blanca amb cintes de colors.

Per aquestes dates, uns quants del joves impulsors de les primeres Festes Majors, i d'altres de nous residents al poble, van considerar necessari la creació d'una associació de joves per fomentar la cultura popular i les tradicions catalanes a les Roquetes. Així doncs, va néixer el "**Centre Cultural i Recreatiu de les Roquetes**". Amb l'objectiu de formalitzar i legalitzar aquesta entitat, es van redactar uns estatuts on es recullen aquestes intencions, així com també, el funcionament i la participació democràtica dels socis per damunt de qualsevol implicació política. El primer president de l'entitat fou el **Joaquim Bau i Alegria**.

Components de la Colla del Ball de Cintes del Centre Cultural i Recreatiu Roquetes

Ball de Cintes de l'Agrupació de Balls Populars amb el nou disseny.

A mitjans de l'any 1988, el "Centre Cultural i Recreatiu de les Roquetes" entra en una crisi respecte als objectius marcats en el seu origen i la situació real de l'entitat. Malgrat haver-hi renovat la junta el 21 de desembre del 1988, es lliura una carta a l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes notificant la baixa de l'entitat i traspasant el seu patrimoni.

Però el caps de colla dels balls populars existents aleshores, davant la crisi del "Centre Cultural i Recreatiu de les Roquetes", es plantegen continuar l'activitat dels balls populars per no perdre la tradició de tants anys i el treball amb els balladors actuals, la majoria del quals eren joves per sota dels divuit anys.

A partir del gener del 1989, tornen les reunions per constituir una junta, de la que va néixer l'actual **Agrupació de Balls Populars de les Roquetes**. Es van redactar els estatuts que fonamenten la base legal de la nova entitat. Uns dels principal objectius va ser aglutinar i sumar esforços en torn a aquesta entitat per fomentar tota iniciativa relacionada amb els balls populars o danses catalanes a les Roquetes. S'afegeixen entre altres el **Grup Sardanista "El Tamborí"**, a la nova entitat hereva de l'antic "Centre Cultural i Recreatiu".

La primera junta de l'Agrupació de Balls Populars de les Roquetes estava formada per **Joan Bau, Teresa Andreu, Maria Carme Martínez, Blas Fernández, Maria Vinyet Reverte i Pepi Julià**. Va ser un període intens que va finalitzar amb els estatuts aprovats i dins del registre de la Generalitat de Catalunya, el 30 de **maig de l'any 1991**.

Al voltant de l'any 2000, unes jovenetes que ballaven el Ball de Panderetes, van aprendre a ballar el Ball de Cintes i amb l'ajuda de **Verónica Mur**, va proposar a la junta de l'Agrupació de Balls Populars la recuperació del disseny original del vestit amb les flors que portava la primera colla del ball. Totes les noves components la van recolzar i es van fer els nous vestits. Amb la recuperació d'aquest disseny, van sortir amb el nou vestuari a la Festa Major de Sant Joan, i van passar a anomenar-se **Ball de Cintes Grans**.

L'any 2004, s'organitza la **I Diada del Ball de Cintes a les Roquetes** amb l'ajut de qui era la presidenta de l'Agrupació de Balls Populars de les Roquetes, la **Montserrat Puerto** i la cap de colla del Ball de Cintes Petites i secretària de l'Agrupació, la **Celi Bau**, amb motiu del 30è Aniversari de la Colla, que en realitat era el 31è aniversari de la colla, però per manca d'informació i arxiu històric en el municipi, la dada els fallava. La idea de celebrar l'aniversari va sorgir d'una sortida de la colla del Ball de Cintes Petites a Sitges, on es van adonar que eren les últimes en ballar perquè eren les més antigues en la concentració de balls de cintes que s'hi celebrava.

Per aquella I Diada es va convidar a totes les colles de la comarca, a més de la local de les Roquetes, les de Vilanova i la Geltrú, Sitges, Ribes, Castelldefels i el ball original de Cintes de Les Presses a la Garrotxa.

El Ball de Cintes de les Presses, que per motius obvis era un colla molt important per la trobada, no volia participar en la que seria la I Diada i per aquesta raó, tant la Montse com la Celi es van posar, com diem en l'argot de Festa Major, la "Manta al coll", van agafar el cotxe

i van viatjar fins a Les Presses per convidar personalment el ball de cintes original, i després de tant i tant insistir, aquests van accedir a participar dintre dels actes de la I Diada de Ball de Cintes, que es va celebrar finalment diumenge 6 de juny del 2004.

JA FA 30 ANYS!!!!!!

Sí, senyores y senyors, ja en fa 30 anys que es va formar el Ball de Cintes de les Roquetes, per celebrar la Festa Major de 1974 i des de llavors han estat moltes noies i nois de la nostra població que han dansat la Jota infinita del Ball de Cintes, és per això que ho volem celebrar amb totes les Colles de Cintes de la Comarca, Castelldefels, Les Presses i les Colles veteranes de Les Roquetes. Vine i gaudeix amb nosaltres d'aquesta gran Festa.

T'esperem.

PROGRAMA:

dijous 27 de maig

20,15 h. Inauguració Exposició Fotogràfica. Centre Cívic l'Espai.

dissabte 5 de juny

22,00 h. Sopar 30è Aniversari. Centre Cívic l'Espai.
Venda de tickets (17,40 Euros) els dimecres de 19,30 h. fins a les 21,00 h. al local de L'Agrupació de Balls Populars de Les Roquetes (Parc Pompeu Fabra, local 2) fins al dia 19 de maig.

diumenge 6 de juny

19,00 h. Cercavila del Ball de Cintes, amb les colles de: Vilanova, Castelldefels, Sitges, Ribes, Les Presses, Les Roquetes i les colles veteranes de Les Roquetes, formades per aquesta ocasió pels carrers de: Antoni Gaudí, Hernan Cortes, Foie, Av. Catalunya, Almogàvers, Pl. Ramon Mir, Eugeni d'Ors, Av. Mas d'en Serra, Av. Catalunya i finalment Pl. Llobregat.

20,00 h. A la plaça Llobregat, Exhibició de les colles de Cintes i lliurament de recòds.

30è ANIVERSARI BALL DE CINTES DE LES ROQUETES 1974 - 2004

del 27 de maig al 6 de juny

AGRUPACIÓ DE BALLS POPULARS
DE LES ROQUETES DEL GARRAF

Fotografies cedides per Celi Bau i Alegria

Per completar els actes de celebració, es va fer una cerca d'informació de la història del ball de cintes del poble, amb fotografies i es va organitzar un "retrobament" de colles i roquetencs i roquetenques que havien ballat en algun moment cintes, al llarg dels 31 anys de la seva història. Del resultat, van sortir dues colles formades les dues per ex-balladores i ex-balladors del Ball de Cintes, que es van cosir les faldilles i van comprar espadnyes per tornar a ballar i recordar aquesta dansa!

Fotografies cedides per Celi Bau i Alegria

Fotografia cedida per Celi Bau i Alegria

El 2007, amb l'ajuda incondicional de la Verónica Mur i la Montse Salmeron es recupera la colla de Ball de Cintes Petites amb un disseny de vestuari totalment renovat. Tot i que les noies que formaven la colla eren molt petites i de curta edat, es van animar i molt valentes van sortir per primera vegada a la Festa Major de Santa Eulàlia de l'any 2008.

Els bons records i el bon ambient va animar perquè amb antigues balladores i la recuperació del seu estaquiro, el Toni Méndez, es formés la Colla de Cintes Veteranes de l'Agrupació de Balls Populars als voltants del 2005! Amb vestuari propi per la colla, amb els colors vermell i verd propis de l'Agrupació i amb nou cinturó que substituïa el clàssic cinturó de cintes del vestuari original.

La primera cap de colla de les Cintes Veteranes fou la Celi Bau que va ser rellevada, anys més tard per la Cristina Ríos, fins la dissolució de la colla al 2014, fet que va donar pas a la creació d'una nova colla de Ball de Gitanes de l'Agrupació.

Les Roquetes té una gran estima pel ball de cintes, com demostra que en aquests 45 anys mai s'ha deixat de ballar i de manera ininterrompuda ha sortit per Festa Major un ball de cintes a les Roquetes, com lamentablement no ha succeït amb altres com el ball de pastorets o el ball de bolangeres.

Fotografies cedides per Verónica Mur

Des d'aquella primera sortida ara fa 10 anys, tant la colla Gran com la colla Petita perduren i així l'any 2008, ens van convidar a la Festa Major de Canyelles i fins i tot, van ser les padrines del Ball de la Patasca que s'hi estrenaven.

Amb l'arribada de la dècada de 2010 cobra força la idea d'organitzar la **II Diada de Ball de Cintes**. Coordinada per la Cristina Rios i la Verónica Mur es fixa com a data el setembre de 2013 i el lloc d'exhibició el Mercat de la Sinia de les Roquetes, acabat d'inaugurar-se. Van ser convidades totes les colles del Garraf a més de la colla de Castelldefels i amb l'actuació especial de la colla de Dansaires de l'Agrupació de Balls Populars de les Roquetes.

L'any següent es posa al capdavant de la colla del Ball de Cintes Grans el **Juan Garcia**, i com a cap de colla de Ball de Cintes Petites continua la Verónica Mur. L'any 2014 s'organitza la **III Diada de Ball de Cintes de les Roquetes**. En arribar el dia, però, el temps no ens va poder acompanyar i va traslladar tota la cercavila al Centre Civic l'Espai on van gaudir d'una bonica diada, tot trenant i destrenant les cintes.

Aquest va ser l'últim acte de la Verónica Mur com a cap de colla, va agafar el relleu com al capdavant de la colla Petita la Montse Salmeron, que va ser l'encarregada de formar la colla del Ball de Cintes Minis, les balladores més petites.

Han sigut un munt d'històries viscudes al cap dels anys, un munt d'anècdotes, com ara quan van ser convidades a ballar a la Finca Mas Solers i, per una errada de dies i hores quan van arribar, es van trobar la Finca tancada, la qual cosa no va ser un impediment per exhibir-nos aquell dia, perquè finalment vam anar al Mercat de la Sinia i allí vam ballar al carrer.

Actualment, l'any 2018, som dues les colles de ball de cintes en actiu a les Roquetes. I amb molt d'orgull volem retre nou homenatge a aquelles i aquells components inicials que desinteressadament i quasi sense voler, van fer història i entre totes i tots hem fet possible que el Ball de Cintes arribi enguany als 45 anys. És per aquest motiu que, el proper **30 de juny del 2018**, tindrà lloc la **IV Diada de Ball de Cintes de les Roquetes - 45è aniversari** on tenim preparats els balls i un munt de sorpreses més.

*Hem d'acabar creient en la màgia,
la màgia del ball de cintes.
La màgia que ens fa sentir orgullosos
que representi al nostre poble.
Màgia perquè aquest sentiment
ha nascut en dos pobles molt
llunyans tant en el temps com en l'espai.*

*L'un fa més de cent anys
a la Catalunya vella, i l'altre
fa 45 anys a la Catalunya jove.*

Montserrat Puerto

AGRAÏMENTS

Arxiu històric Comarcal
Arxiu Municipal de Sant Pere de Ribes
Celi Bau i Alegria
Joan Bau i Alegria
Paqui Sánchez
Jonathan Ruiz
Marta Gonzalez
Manel Pérez Casellas
Paula Vidal Insa
Marc Aguilar
Cristina Ríos

45
ANYS
del Ball de cintes